

дах, рентгеноструктурні діаграми, аналіз будинажу і, нарешті, тріщинний аналіз). Останній дає змогу вважати, що наймолодшими тектонічними тріщинами є крутонахилені поздовжні тріщини сколювання і тріщини, паралельні верствуватості із скидовим характером зміщування.

Зіяння поздовжніх тріщин сколювання свідчить про те, що вісь максимального нормального головного розтягуючого напруження σ_1 була на цьому етапі тектогенезу спрямована горизонтально, навхрест простяганню складчастих структур. Положення осі середнього нормального головного напруження σ_2 було також горизонтальне, але погоджене з простяганням основних складчастих структур.

Така послідовність змін, які відбувалися у полі напружень Нагольного кряжа аж до останніх фаз тектогенезу, що знайшли відображення в морфології структур. Безперечно, тектонічні деформації у дислокованих породах Нагольного кряжа продовжувались і пізніше, у кайнозой, однак вони вже ні в якій мірі не впливали на зміну структурного плану.

1. *Белокоць В. Г.* Об измененнях мощности каменноугольных отложений в тектонических структурах Донецкого бассейна.— В кн.: Материалы по геологии Донецкого бассейна. М., 1968, с. 3—11. 2. *Белюсов В. В.* Основные вопросы геотектоники. М., 1954. 606 с.

Надійшла до редколегії 25.07.81

УДК 551.781.4

О. В. КОМАРОВА, Л. В. ДЕХТЯРЬОВА, кандидати геол.-мін. наук

ПРО НОВЕ ЗНАХОДЖЕННЯ ФАУНИ ТОАРУ-ААЛЕНУ У ВІДКЛАДАХ ЕСКІОРДИНСЬКОЇ СВІТИ БІЛЯ м. СІМФЕРОПОЛЯ

Між селами Лозове і Петропавлівка вздовж лівого борту р. Курці майже безперервно відслонюється крутозалагаюча товща уламкових відкладів. З півночі на південь у складі товщі виділяються пісковико-глиняний фліш, конгломерати і пісковики, пісковико-глиняний фліш. Відповідно вони складають північну, центральну і південну частини розрізу. Загальна потужність відкладів становить 600 м.

Ця товща була виділена А. С. Мойсеевим в ескіординську світу нижньої юри [1, с. 127], а А. І. Шалімов [3, с. 303] розчленував її на дві підсвіти. На думку А. І. Шалімова, розріз нарощується з півдня на північ, і в його основі залягає базальний шар вапнякових брекчій, який добре відслонений у Петропавлівському кар'єрі. Однак наші дослідження виявили, що вапнякові брекчії не відносяться до ескіординської світи [5].

В. С. Заїка-Новацький з'ясував, що розріз нарощується протилежно тому, як це уявляв А. І. Шалімов, тобто з півночі на південь [2, с. 14]. Крім того, розріз не можна уявляти безперервним—у північній його частині серед пісковико-глиняного флішу було знайдено рештки фауни верхнього тріасу [4]. Ця частина розрізу відокремлена розривами. Тому до ескіординської світи можна відносити лише південну і центральну частини, пам'ятаючи, що нижня, північна, скла-

да конгломератами і пісковиками, а верхня, південна, складна пісковико-глиняним флішем.

Останнім часом нами знайдено в обох частинах розрізу ескіординської світи викопні рештки *Astarta lotharingica Benecke*, *Modiola hannoverana Strusk.*, *M. trigonalis Borissjak*. Це дозволяє датувати як нижню, так і верхню частини розрізу тоаром-ааленом, а також вважати, що за віком розглянутий розріз ескіординської світи між селами Лозове й Петропавлівка можна порівнювати з нижньою частиною бітакської світи, відклади якої розповсюджені дещо північніше.

1. *Геологическая изученность СССР*. Т. 33. Украинская ССР. Период 1918—1950. Киев, 1976. 340 с. 2. *Геологічна будова Кримського передгір'я у межах Альма-Салгірського передгір'я/ В. С. Заїка-Новацький, В. І. Гук, В. М. Нероденко*. І. П. Соколов. К., 1976. 85 с. 3. *Геология СССР*. Крым. Т. VIII. М., 1969. 575 с., 4. *К стратиграфии нижнемезозойских отложений Курцовского поднятия Горного Крыма/ Ю. В. Тесленко, Л. В. Дехтярева, О. В. Комарова, В. М. Нероденко.*— Тектоника и стратиграфия, 1978, № 15, с. 17—19. 5. *О природе глыбовых известняков в окрестностях г. Симферополя/ Л. В. Дехтярева, В. М. Нероденко, О. В. Комарова, И. А. Михайлова.*— Изв. АН СССР. Сер. геол., 1978, № 3, с. 64—66.

Надійшла до редколегії 30.03.81

УДК 551.763.12

В. М. НЕРОДЕНКО, Л. Ф. ПЛОТНИКОВА, кандидати геол.-мін. наук

ПРО НИЖНЬОКРЕЙДОВІ ВІДКЛАДИ БАРАКОЛЬСЬКОГО КУПОЛА (СХІДНИЙ КРИМ)

Незважаючи на більш ніж столітній період досліджень, нижньокрейдові відклади в окремих районах Криму вивчені ще не достатньо. До числа таких районів відноситься Східний Крим. Складність вивчення нижньокрейдових відкладів полягає в їхній літологічній одноманітності, часто в тому, що залягання зазнавали змін і не завжди були добре охарактеризовані фауністично.

В статті розглянуто особливості будови нижньокрейдових відкладів на Баракольському куполі в Східному Криму. Мета статті—звернути увагу дослідників на складну і, мабуть, різну за природою структуру нижньокрейдових утворень району, що маскується за зовнішньою літологічною однотипністю.

Баракольський купол представлений брахіантиклінальною структурою широтного простягання, що складена в ядрі титонськими, а на крилах—нижньокрейдовими відкладами. Купол розміщується на сході Арматлукського блоку (котловини), що за М. В. Муратовим [1] має відносно просту тектонічну будову. Крила його розмиті багатьма врами, найбільші з яких пересікають купол, розкриваючи розріз горі, що складають його.

Про склад титон-валанжинських відкладів цього купола частково вже повідомлялося в літературі [3]. Нами був детально вивчений весь розріз нижньокрейдових утворень цього району, що дозволило виявити ряд важливих особливостей у їх будові.

Спочатку досліджувались майже всі виходи нижньокрейдових порід на куполі, потім, у зв'язку з фрагментарністю більшості розрізів,

Міністерство вищої і середньої спеціальної освіти УРСР

ВІСНИК КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ГЕОЛОГІЯ

ЗАСНОВАНИЙ В 1958 Р.

Випуск 1

Київ
Видавництво при Київському
державному університеті
видавничого об'єднання «Вища школа»
1982